

Η ΦΥΛΑΚΕΣ ΤΟΥ ΚΕΡΓΚΕΛΕΝ

Πώς ή Γαλλία ἀπέκτησε ὑπεδειγματικά σωφρονιστήρια. Ή ἔκεισε τοῦ εἰσαγγελέως Γάλληντρού. Ή περιπτέτεις του στη Γευίανη. "Ἐνας κατάδικος πέρα ὑπερχειρίκης. Τι ζεδείνει ή Γαλλία για την συντρήση τῶν κατέργων. Πώς τρέφονται οι καταδίκοι. Τά ἐγκλήματα ἐνὸς παρθένους. Ό παράξενος σύνιγος τῆς Μαρζή Σωμέρι. Πώς ἔκαψε τὴ γυναῖκα του καὶ τὴ φίλη της γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὰ παρόπεπτα τευ. Τὸ νέο ἔγκλημα τευ στη Γευίανη. Πότε τιμωρεύνται εἰ κακοποεῖ, κατ.

ΣΤΕΡ^α από τις Ήνομένες Πολιτείες, ή Γαλλίας απέφασις κι' έκεινή νόμιμη φροντίδα για τους καταδίκους της καί νόμιμη προσπάθηση νά κάνη άνθρωπινη τη μαρτυρία ζώης τους. "Έχουμε γράψει όπειρα δρόμος για την Κόλαση της Γουίλαντ, καί για τα τρομακτικά βασανιστήρια που ίδια περιόδους έκει κάπως οι έγκλωπαισται. Μά το σπουδαιότερο είνε, ότι δλ' αύτά τά... Αρχαντούσικά μέτρα, καθώς έχει μαρτυρηθεί, έξαγρινούν περισσότερο τους κακοποιους καί τους απότκηγνους αντί νά τους κάνουν νά συναισθανθούν: τό λάθος τους καί νά μετανοήσουν. "Οσοι δημοσιοί γράφοι είχαν την τολμή νά μεταβούν σ' αυτή την χώρα των καταδίκων, περιγράτηκαστικές σκηνές που είδαν με τα μάτιαν διτή αυτού οι άποικοι της Γουίλαντ έδιναν δη μαρτυρική ζωή τους. Αύτες δώμας ή πουδαίας απότελεσματα. Γιατί, τό υπουργός με καπατπλητική άδιαιφορία έβαζε τά σους δηλωνώντας διτή οι δημοσιούρχοι έλλογοις από ρεπορτάρια καί κατώρθων όντων συχνάζη την κοινή γνώμη. Φανασθήτηκαν, δταν μια μέρα στις έφη-δρόμων του ειλασγεγελών Κιφόριου, διότι ειλικρινείς, απειλεύτες μερικές πλη-αισιούντης κι' άνεφερε διτή η κυβέρνησης είλ-α δώση ένα τέλος στα τρομακτικά βάσανα της Κ. Γκόνφροι. Είνε δύο μόνος άνθρωποι που μάλι ακέθεοι σαντή η ζωή των έγκλωματων της έκθεσης στην ζωή των έγκλωματων της ποσε δόλους τους «φιλοαθρώπους», τούς οποίους έκαψαν στην θηριώ την πούλησαν αντίν. Αύτα τά νέα κάτεργα λοιπούν πρόκειται έρημηα νησιά Κερυκελέν που θρίσκοιται μερικές της αφρικανικής δικτής, σ' αρκετή ύποτροφία.

Κερύκευ-
ρο ἀπὸ τὸ
ῆγις Γουϊά-
έκει πέρα
μια κήσυχη
ριώνωνται
ρρώστεις
Τὰ νησιά
μαγευτικὴ
'Ωκεανό,
σπαταράζι-
ένα δάση,
καμονή γιά-
κει πέρσ
ὑν πολλά
μέ, μὲν γα-
ώνουν τὴν
ἀποκτηνό-
τερο δὲ εἴ-
δύοκλο νά-
τα τενά-
τηνικοῦ δὲν
ἢ ἀναγκά-
ίν στη με-
σοσώνωνται
ὑν ἀγρῶν,
μοναξεῖτ
λοιπὸν αὐ-
τοῖς τοῦ εἰ-
δοῦ; Μά λέ-
κά ἐπε πό-
ετασθίκων,
να δάνοφε-
υ δ φιλάν-
τες. Σᾶς τὸ
άξιει, μά-
θο νά το

ταί τά κάτεργα τῆς Γουΐάνης, δὲν είναι θέλεις ποτε δτὶ θὰ ξαναγυρίσῃ τὴν Γαλλία. "Ολοὶ αὐτοὶ οἱ δυνατοί μενούνται ποὺ Ἐρίσκονται ἔκει κάτω, τὸν θεωροῦν ὡς αἴτιο τῶν μαρτυρίων τους κι' εὔχαριστας θὰ τοῦ ἕκθαν τὸ λαύριον, στην πρώτη εὐκαρίστη. Γ' αὐτὸ κι' ἐγὼ Ἐλασσα ὅλα τὰ μέτρα ποὺ θα μποροῦσαν νοῦ μὲ προφύλαξιν. "Οταν ἐπισκεπτόμουν τοὺς καταλιμώμενούς τῶν κατάδικων, συνωδεύουμεν πάντα ἀπὸ μιὰ πολύαριθμη φρουρά στρατιωτών. Κι' ὅμας, πολλές φορές οἱ ἐγκληματίαι, ἀψήδνταις τὴν τιμωρία, μοῦ ἐπιτίθεντο, μὲ πετροβόλουσαν καὶ μὲ ὄρλιζανε, γιατὶ μὲ θεωροῦσαν ὅτι ἐγὼ ἥμουν ἡ ἀφορμὴ τῆς δυνατής τους. Στὴν κοιλάδα τὸν λεπρόν, ἔνας λεπρός κατάδικος μὲ χίλια τεχνάματα προσπάθησα μὲν ὑπερκαλύπτη γιατὶ νὰ μοῦ μετειώσω τὴν τρομαχτικὴ ἀρρώστεια του. Οι συνδοῦ μου ἀναγκάσθηκαν νὰ τὸν σκοτώσουν γιατὶ νὰ μὲ γλυτώσουν ἀπ' αὐτὸν! Στὸν πέμπτο πάλι καταλιμώμενο, ἔκει ποὺ θρίσκονται οἱ ισοβίτες, κάποιος δλλοι, φορώντας στολὴ δεσμοφύλακος, μπήκε στὴ σκηνὴν μου καὶ μοῦ προσέφερε μιὰ μποτιλία μὲ δηλητηριασμένο κρασί γιατὶ νὰ μὲ ἐξεπερέψῃ. Εύτυχως, ὅτι οἱ δλλοι φιλάκες τὸν ἀνεγύρισαν καὶ τὸν συνέλαβαν. Καθὼς ἀπεδείχθη, αὐτὸς ὁ κατάδικος είχε σκοτώσει ἔνα δεσμοφύλακα, τοὺς εἰλέ πάρει τὴ στολὴ του καὶ τὴν είχε φορέσει, μὲ τὴν μόνη ἐλπίδα νά μὲ πλησιάσῃ καὶ νὰ μὲ δολοφονήσῃ. Λεγόνταν 'Αντρέ Μαρτέν καὶ μὲ θραυστάτη δήλωσε κατόπιν στοὺς δικαστάς τους, ὅτι θήθει μὲ μὲ σκοτώση, γιατὶ ἐγὼ τὸν εἰλα στέπει, δῶ καὶ πέντε χρόνια, στὰ κάτεργα. 'Ο Αντρέ Μαρτέν ἀποκεφαλίσθηκε ἀπὸ τὸ έδημο του Σαιν-Λωράν, ύστερ ἀπὸ μιὰ πολὺ σύντομη δική. Τὴν ίδια τύχη είχε κι' ὁ Πάλε Ρεόρδ, ποὺ μὲ τοῦμη μ' εἰλικρίπησει καὶ μοῦ είχε ἀναφέρει τὴν τραγικὴ κατάσταση τῶν καταδίκων. Οι δεσμοφύλακες, καὶ ἕπολην τὸν διοικητὴν τῆς Γουΐάνης, τὸν συνέλαβαν καὶ τὸν παρέθωσαν στὸν «κύριο τοῦ Σαιν-Λωράν», τὸ δημόσιο. "Οταν ἐδέλησα νὰ διαμαρτυρηθῶ, ὁ διοικητὴς μοῦ ἀντέποι:

» Ακούστε, κ. Εισαγγελέυ, έδω δέν χρειάζονται αιτηματικοί και επιβολαρχία! Το κατάδικος είνε μια τίγρις που πρέπει να της Σγάλη κανείς τά νυχιά και τά δόντια, για να γίνει άκινην. Ο έγκληματις πρέπει να φοδάται τον δευμοφύλακά του και νά πιεστεί διτή ή ζωή του δεν έχει κακώμα δέξια.

»Αύτό είνε τό πενθαμά πού δηγεῖ τις πράξεις τών δωματίων πλάκων στή Γουίάνη. Γι' αυτό οι κατασκευές έχουν γίνει πάντα σε μόνη τους σκέψις είναι πάντα να έκειται μεταξύ των δοσούς μπορούν περισσότερους από τούς «δημόσιους» των. «Οσο για την τροφή τους, είνε άθικτα κι' ακατάλληλη και γι' αυτά δηκίμη τά ζηνα. Ο γκλετάριας που έμριγεται! Στα δάσης ή ακάτια κανιδύριγουν δρόμους δικαστούται τη μέρα μεταξύ ψωμιών γέματο ζύμω, φτιαγμένο από σάπιο μλεύρι κι ξενοκομάτι θυντισμένο κρέας! Κάθε Κυριακή τού δύνουν και μεσά παρέκτιο καπνό. Οι περισσότεροι λοιπόν αναγκάζονται νά δουν έψυν με σκηλήρα γιατά νά μπορέουν ν' αγοράσουν κάπτως καύτηρη τροφή! Κι' ζυμας της ποτε από απά δέν είναι αλήθεια. Οι κατάδικοι στή Γουίάνη έπακολουθούν νά έγκληματούν, δτως και στήν κοσμοπολι. «Οσο για το κράτος, έσ-δειτε, δπως άναφέραμε, σα-ζαντα έκατομμύρια γιατά νά ει- πράξει σαράντα χιλιάδες φρά- γκα!

¶ Καὶ τώρα θὰ σᾶς διηγηθῶ
τὴν ἱστορίαν ἐνὸς Ἑγκληματίου
γιὰ νὰ δῆτε δὲ τὰ κάτεργα
τῆς Γουίλιάνς, ἀντὶ νὰ υπομορ-
φώνουν τοὺς κακοποιούς, τοὺς
κάνουν ἀκόμη πιὸ ἐπικίνδυ-
νους:

Կառնիկը ու Եղիշը ու մաստիք

Παρισιού συνέλαβε κάποιο Ζουλιέν Σωμιέ, δ' όποιος κατηγορείτο για τό εξής πρωτοφανές έγκλημα. Είχε κάψει τη γυναίκα του καί τη φίλη του, γιατί είχε ωφεληθεί νά τις δάκου νά μαλώνουν για τόν έρωτά του! Ο Σωμιέ ήταν δ' τόπος τού διασφορόπου έγκληματίου. Στό δικαστήριο διηγήθηκε μέ κάθε λεπτόμερέα αύτή τήν διατριχιαστική ιστορία:

— «Η Μαρίζ, ή γυναίκα μου, είπε στους δικαστάς, κ' ή Λουίζ Μαρινύ, ή φίλη μου, ήσαν όχριστες. Έργαζόντουσαν στό ίδιο καταστήμα, διασκέδαζαν μαζί καί πολλές φορές ή Λουίζα έρχοταν νά κοιμηθή στό σπίτι μας. «Έγώ, φυσικά, δράσισα νά τήν αγαπήσω. Κι' επειδή είδα διά τούς αύτήν οισθανταν μάσια συμπάθεια γιά μένα, είπα μιά μέρα στή γυναίκα μου: «— Ακουσε, Μαρίζ, πρέπει νά χωρίσουμε. Η φίλη σου μ' άρρεσι περισσότερο διότι σένας Φρόντισε λοιπόν νά θρήξ τόν διατικαστάτη μου!» Μά δ' καιρός περνώδησε κι' Η Μαρίζ δέν είχε τόν «άνθρωπό» της. Απογοητευμένη μού δύλωσε λοιπόν ότι θα έμενε κοντά μου κι' διότι δεν έκανε τό φτραλά μάτιας γιά τή Λουίζα. Η δυστούσα, πρόγραμμα, τούς πρώτους μήνες ήσαν όχηστημένες. Φρόντιζαν γιά τό νοικοκυρίο τόν σπιτιού καί τό θράδιο ή κάθε μιά με τή σειρά της μού κρατούσε συντροφία. «Επειτα δύμας διότι λίγο δράσισαν νά μαλώνουν καί νά ζηλεύουν ή μιά τήν άλλη. Κάθε νύχτα διασταύρωνταν τό σπίτι αύτή τής φωνές καί τούς καυγαδές τους. Ήγε δράσισαν νά στενοχωρέμασι. Δέν ήσερα πώς νά έμπλεξω αύτή τήν αγάπη τους. Τότε μού ήρθε ή ίδεα νά τίς έθηλητράσου. Κι' έναν θράδιο πραγματοποίησα τό σχέδιό μου. Γιά ν' αποκρύψω δύμας τό έγκλημα μου, διαγκάστηκες κατόπιν νά τίς κομματίσων καί νά τίς κάψω στή σόμπα του σπιτιού. Κόντευα νά τέλειώσω αύτή τή δουλειά, δταν μιά γειτόνισσα μέ πρόδρομο. Δέν είχα, καθώς θέλεπετε, τύχη.

Ο Σωμιέ χαρακτηρίστηκε τρελλός καί στάλθηκε στή Γουιάνν. Τόν συνάντησα στόν καταυλισμού τού Σαιν-Μαρτέν-ντε-Ρέ. Ήταν περίφημα στήν ύγεια του. «Οποτε είχε λεφτά πήγαινε καί διασκέδαζε στό μοναδικό κέντρο αύτού τού καταυλισμού κ' ήταν φίλος μιάς Άργεντινας, ένδος άνθρωπινου ναυαγίου. Μιά μέρα, αύτή ή γυναίκα έξαφανίστηκε. Κανείς δέν μπόρεσε νά μάθη τί είχε απογινέι. Καί τό νέα έγκλημα τού Σωμιέ δέν θ' άνεκαλύπτετο, δάν διότι πάνω στό μεθύσιο του δέν τ' ώμολογοδύσει. «Ολοι δύμας τόν ήσεραν γιά τρελλό κι' έτσι δέν τόν τιμώρησαν. Ο Σωμιέ λοιπόν έξακολουθεί νά ζή στή Σαιν-Μαρτέν καί νά ίκανοποιή τή μανία του νά δηλητηριάζῃ. Η ζή τών καταδίκων στή Κόλαση τής Γουιάνης δέν έχει καμμία δέξια. Μόνο έπιαν δολοφονηθή κανένας φύλακας, οι έγκληματίαι παραβίδονται στόν δήμιο γιά νά τούς τιμωρήση. Τά κάτεργα τής Γουιάνης δέν έχουν κανένας όλλο προορισμό παρά νά έξαγριώνουν περισσότερο τούς έγκληματίας ή νά τούς κάνουν νά πεθάνουν αύτή τής τρομαχτικές αρρώστειες καί τά βασανιστήρια. Ας έπλησουμε δτι ή νέες φυλακές στά νησιά τού Κεργκελέν θα είνε πραγματικό σωφρονιστήρια γιά τούς καταδίκους καί θά τούς κάνουν πάλι ν' άνακτούν τόν άνθρωπιον τους!»

«Ετοι τελεύται τ' άρθρο τού είσοδηγέλων Γκόντφρού. «Οσο γιά τήν έκθεσι του αύτή άπηγορεύθη νά δή τό φώς τής δημοσιότητος γιατί θά προκαλούσε τήν άγνωστης τών Παρισινών. Μά αύτή άκριβώς ή έκθεσι ήταν ή αφορμή ν' αποφασίση ή γαλλική κυβέρνησης τήν ίδρυση τών άνθρωπιστικών φυλακών του Κεργκελέν, στής δόποις οι κατάδικοι θά ζούν πειά στά άνθρωποι κι' έχι σάν θηρία καταδικασμένα νά πεθάνουν αύτη τή θασανιστήρια.

ΑΝΤΡΕ ΣΑΡΠΑΝΤΙΕ

ΤΟΥ ΔΡΟΜΟΥ

ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

«Ο παιδαγωγός — Κύπταξε, Έρρικο, αστά τά μεγαλοπρεπή έρεπτια!...

«Ο Έρρικος. («Ένα παδάκι 10 χρονών»). — Απορά, κύριε, γιατί στά παλιά χρόνια οι άνθρωποι είχαν μανία νά χτίζουν... έρεπτια!...

— Κύπτα, μπαμπά, αύτό τό φάρι!... Πέντε δρες τώρα είνε έξω απ' τό νερό, κι' δικόμη δέν ψόφησε!...

— Θά είνε... θηλυκό φαίνεται, παϊδί μου!

«Η σκηνή σ' ένα παγκάκι τού Ζαππείου.

«Εκείνη σ' έκείνο ν. — Είστε άναιδής, κύριε... Σάς δίνω... μιά δύρα προθεσμία, νά δποσύρετε τό χέρι σας απ' τή μέση μου, γιατί δέν είμαι αύτό έκεινες πού νομίζετε!...

ΣΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΗΓΑΣΟΥ

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΥΝΝΕΦΟ

Λαιπόν άληθεια; Στά γερά μαλάρωσμε έχθες τό θράδιο καί στή γαλάζια μας χερά τό πρώτο-πρώτο σύννεφο άπλωσε όχνο σκοτάδι; Τώρα όμηστημε. Μού λές σάν πρίν γλυκά-γλυκά λογάκια μά γιά τή χτεινή μήν κλαίς... μή στρομάζουν σύννεφα πού θρέχουνε... φιλάκια!

ΤΟ ΔΑΚΡΥ ΜΟΥ

Έκύλισε ένα δάκρυ μου θερμό διότι τά μάτια μου χθές θράδιο μ' ένα θασθύ-θασθύ άναστενγμό κι' άνδλαμψε τής νύχτας τό σκοτάδι. Κ' ή λάμψι πού έσκορπισε, θαρρεῖς δάκρυμα δέν μπορεί νά σθήση... Μονάχα τό σκοτάδι μιάς ψυχής τό δάκρυ μου ποτέ δέν θά φωτίσῃ!

ΓΕΛΙΟ-ΚΛΑΜΑ

«Απ' τά γλυκά ματάκια σου, δάκρυ θερμό διότι ένω στά χειλή σου θερμό χαμόγελο όνθιζε. «Ετσι τόν Μάρη τήν αύγη ή δινούις γελά κι' δύμας τό δάκρυ μου στήσεις.

ΣΤΗ ΒΕΝΤΑΓΙΑ ΤΗΣ

Πάρε τό άλαφρότερο άγέρι απ' τά όρη, πάρε κι' διότι τή θάλασσα σροσιά λαχταριστή καί δροσίζε τήν δύμορφη καί χαιδεμένη κόσιο καί θύμιζε της κάποτε φτωχό πραγουδιστή, ποθελει νάρτανε σροσιά καί δρωμακή καί καρδιά του νά τή σκορπό μερονυχτίς γιά τή θασαλισσά του.

ΒΡΟΧΗ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΑ

Μές τά γλυκά ματάκια σου χθές ένα δάκρυ είδα καί μού ραγίστηκε ή καρδιά μονάκριθή μου έλπιδα, μά σάν σ' έξανακύττασα γλυκεία μου διάγητη πάλι είπα σε τέτοια δροσερά καί άνθισμένα κάλλη είνε τό δάκρυ ώφελιμο σάν τή θροχή τού Απριλίου.

ΓΕΩΡΓ. ΤΣΟΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΛΕΝΗ

1

«Ελα νά ζής, έλα νά πού σ' διγαπά έλα καί δόλια μου καρδιά 'Ελένη, κλαίει γιά σένα.

Τά μάτια σου, τά μάτια καί τά φρίδια σου, τά μάτια καί τά χειλή σου, 'Ελένη, τά γραμμένα.

Αύγη, αύγη θράδιο τά λαχταρῖ, αύγη τά θλέπω, τ' διπαντώ, 'Ελένη, στ' δνειρό μου.

Πάρε στολή, στολή σκοταδερή, πάρε τή νύχτα πρόφτασε 'Ελένη, στο πλευρό μου.

Καί δόσε μου καί δόσε μου προσκέφαλο καί δόσε μου τό χέρι σου, 'Ελένη, ν' άκουμπησο.

Κι' δάν μ' διγαπάς, κι' δάν μ' διγαπάς, νά τ' δρκιοτής, 'Ελένη, γιά νά ζήσω.

Κι' δάν νιά καλό, κι' δάν γιά καλό τής νειότης σου κι' δάν μιά δικό σου ψυχικό, δέν μ' διγαπάς, 'Ελένη.

Σάν τά στερνά, σάν τά στερνά, τ' άχνηφωτα σάν τά στερνά, πού ή άναστολή, 'Ελένη, τά μαρανει.

3

Θά σθήσω έμπρος, θά σθήσω έμπρος σου δταν σέ (ιδω),

θά σθήσω στον τά μάτια μου, 'Ελένη, έρθης νά κλεισης!

ΓΙΑΝΝΟΣ ΕΠΑΧΤΙΤΗΣ